

KÁRPÁTI LAPOK

A turistaság, a honismeret és a természetvédelem terjesztésére
Kiadja a Magyarországi Kárpát Egyesület

Szerkesztő: Nagy Péter, peter.nagi@t-online.hu

Internet: <http://www.karpategyesulet.hu>

Postacím: 1244 Budapest, Pf.: 800.

Erdélyi kakastarély – hidegen

Hozzávalók: kétrétegű sátor vízálló kenéssel, hátizsák esővédő huzattal, vízálló bakancs, esőkabát, esőnadrag, s nem kevés elszántság! Majd ess eső...

Elkészítette és felszolgáltta Molnár Béla, KEE (2. oldal)

Az „Északi Zöld”

A soron következő hatodik részben az Aggteleki-hegységben végzett munkákról olvashatnak. A festést végző Mályi József elmondása szerint, talán ez a legszebb szakasza az eddig bejárt útvonalnak. Az állítás igazát ellenőrizze le mindenki saját maga. Leírásaink alapján, kérem járják végig az Északi Zöld eddig elkészült szebb-nél-szebb és könnyebb-nehezebb szakaszait. Most már szabad ebben a határsávban kirándulni, túrázgatni. (5. oldal)

Túra a Kis-Fátrában

Jó párosításnak tűnik a kellemes együtt a hasznossal, de a kirándulva tanulni sem erőltetett szójáték. Ez jutott eszembe e cikk besorolása kapcsán, melyik rovatba kerüljön: honismeret vagy élménybeszámoló? E szép tájék már nem része a magyar honnak, mégis érdemes arrafelé túrát szervezni és a gyaloglással együtt megismerni annak történelmét. (12. oldal)

A XIV. EKE tábor

Első nap: napsütés, virágillat, optimizmus

Szűcs Gábor barátommal, s a fenti hozzávalókkal indultam el a határt átlépve Nagybánya felé. Vidáman, a napszemüvegen keresztül hunyorogtunk vissza a mosolygó napba. Az idén Kapnikbánya mellé, a Neteda-hágóra várta a lelkes túratársakat az EKE vándortábor. Mivel az elsők között érkeztünk, így sikerült egy gyönyörű kis tisztáson sátrat vernünk. Minden olyan idilli volt, mint egy ovis rajzfilmben. Kedvünket még az sem rontotta, hogy a kinyomtatott ismertetőben ismertették: „A Gutin-hegység egész Románia legcsapadékosabb vidéke”. Nyugtáztuk, majd kipróbáltuk Gábor új önfelfújó derékalját, s eltettük magunkat a sørsátor nyitó napjára.

Egy elkapott életkép – Kapnikbánya 2005

Második nap: tehének a sátorban, meztelen csajok a pataokban, s hiába az álcaruha – Lukács Lacit felismerik!

Reggel takarmányillatú szuszogásra ébredtem. Egy tehén. Vakmerően belekérődzik az arcomba. S mivel a váratlan akciók váratlan reakciókat váltanak ki, hirtelen meglepődöttségemben nagyot ordítottam a szarvai közé. Erre sértődött egykedvűséggel átballagott a sørsátorba. Én a kitáblázott „mosakodó hely arra” irányába, a reggel 7-ig tisztá patak felé indultam. Ilyenkor még a víz tisztá, s a vetkőző-fürdőző lányok is elég álmosak ahhoz, hogy ügyet se vessenek a magamfajta törülközős férfira. Sajnos, a későbbiekben már az átizzadt ruhától a bakancsig minden a patakfolyásra lett bízva, így a higiénia és természet szépsége mint fogalom, némileg átértékelődött számomra.

Indul a túra

Nyolckor indul a Kakastaréj-túra, gyülekező a tábor bejáratánál – hangzott a hangosbeszélőből. Bár a nap eltűnt fentről, mi úgy háromszázan határtalan lelkesedéssel tülekedtünk a tábor

kijáratánál. Kettesével – számolhatóan – haladtunk el a túravezetők előtt, akik szinte mindvégig ismeretlenek maradtak előttünk, hiszen hiába kerestük őket a kígyózó összevisszaság elején vagy végén, ott mindig a nagyon okosak és a nagyon jól tájékozottak voltak. Ekkor még nagyobb probléma nem adódott, mivel 4 km megtétele után először az éji sötétség telepedett ránk, majd sűrű menydörgések közepette nyakunkba zúdult az első „égi áldás”, így az irány mindenkinek egyértelmű volt: vissza a táborba!

Az esős délutánt a kultúrközösségi kocsmasátorban töltöttük. Lelkemet a szilvapálinkán kívüli mi sem melegítette jobban akkor és ott, mint ahogyan ízes magyarsággal székelyek meséltek székelyvicceket egymást közt. *Te azt ismered, bogy....? Meg aztat ismered....? Aztat ismerem, az magyarbó gyött. Tavaly ott vót Gyergyóba is. Igaz akkor nem vót rajta ilyen fótos-mintás kezeslábas. Gyergyóba annak idején a nadrágjára madzagolt egy konzervnyitót, oszt azt búz-gálta magával napokig. No, az a Lukács Laci magyarbóóó!*

Harmadik nap: Apostolok – Gutin csúcs – Kakastaréj, tévelygések ködben, vízmosásban és tőzeglápban...

Nyolckor ismét indul a Kakastaréj-túra.... Oké, játszuk újra biztattam Gábort, vagy inkább magamat! Igaz a napot ma reggel is felhők takarták, s a csapat is felére fogyatkozott, mi az elszántabb egriek ismét besorakoztunk. Később, ha röpke félórákra is, de néha előbújít a nap. Ekkor még bámulatosnak tűnt az erdőre ereszkedett sűrű párafelhő. Mintha a trópusokon lennénk, bár nem rikácsoltak egzotikus madarak, s nem tekergett kígyó az ágakon, a „fíling” hasonló volt. Különösebb nehézségek nélkül értünk fel az Apostolokra. A Gutin gerincére sűrű boróka fenyeveseken keresztül botladoztunk fel. Ekkor már legalább másfél kilométeresre nyúlt a csapatlánc. A csúcsról már láttuk a távolban az andezit sziklafalat, a Kakastaréjt. Aztán ahogy közeledtünk, a nap eltűnt, s a párafelhők közeledtek felénk. Na, tegnap is így kezdődött. Épphogy felértünk a sziklafalhoz, megkaptuk az „örömesőt”. Hátizsák le, esővédő fel, már begyakorolt rutinnal. Alig értünk le a fenszíkra, amikor a klasszikus horrorfilm képsorait idézve sűrűn, gomolyogva hömpölygött felénk: a köd.

Az esőerdőben

Nos, a törtetőbb teljesítménytúrázók nemigen várták be az „átlagos” képességű túratársakat, az utóvédről nem is beszélve, így a felbomlott csapatformáció inkább egy kóborló kergebirkanyájáá hasonult, amely épp eltűnt az átláthatatlan fehérségben. Néhányan megőrizve higgadságunkat, az 5-8 méteres látótávolságban láncot alkotván, adtuk tovább: mindenki álljon meg ott, ahol épp van.

Lukács Laci útmutatása

Majd egy órás helybejárás, várakozás után sikerült összerelni saját magunkat. Folyamatos áztató esőben, megfelelő nedvesedéssel indultunk neki a kb. 18 km-es hazavezető kerülőnek. Ha minden jól ment volna, akkor elvileg du. 5 körül kellett volna visszaérni a táborba. Nos, a minden az jól ment, csak épp mi nem. Talán a két túravezető átlagos – jelöletlen öltözéke, ismeretlen személyisége és határozatlansága eredményezte azt, hogy megint a „legokosabbak, a legtapasztaltabbak” törtettek az élre, s adták a útírányra vonatkozó tippjeiket. Így amikor már a táborban kellett volna lennünk, akkor valójában még senki se tudta, hogy épp hol járunk, merre menjünk. Állítólag az a tizenéves fiú, akit az előbb leszóltak, ő a túravezető – mondják mögöttem. Vízmosásban botorkálva, tőzeglápbá süppedezve, gerincre fel, s le, miközben hullt reánk az eső.

Szűcs Gábor a Gutin csúcson

Szerencsénkre néhány órás bolyongás után találkoztunk két átázott helybélivel, akik megmutatták a hazavezető irányt.

Negyedik nap: ismét esőnap, árvízvédelmi intézkedések a kocsmánál

Ma reggel sem merészkedett elő a nap a felhők mögül, Gáborral úgy döntöttünk, csatlakozunk a többséghez: beülünk a kocsmasátorba. *Sör – székelyviccek – politika – sör...* aztán megint székelyviccek, majd megint sör... aztán még sok sör!

Miután már csak egy váltásnyi száraz cuccom maradt, s a gyergyói ivócimborám szerint az *időjárás is egyre fokozódik*, úgy döntöttünk haza indulunk.

Bár a bakancsom itthon napokig száradt, s egy székelyvicc sem jut most az eszembe, azért *jövőre Veletek!*

Kép, szöveg: Molnár Béla, KEE

Az „Északi Zöld”

Hatodik rész:

Az Aggteleki-hegység: A Trizsi-sorompótól Perkupáig

2005. június 1-től 30-ig.

Az Aggteleki Nemzeti Park vezetőivel folytatott május 31-i tárgyaláson, az általuk jóváhagyott útvonalon, megkezdtem a Gömör-Tornai-karsztban, közelebről: az Aggteleki-karsztban az Északi Zöld útvonalának kifestését, ill. folytattam a félbehagyott munkám a Trizsi-sorompótól. A turista térképen hiába keresem ezt a helynevet, nem szerepel. Trizsról a „régí országúton” lehetett eljutni a mai Szlovákia falvaiba Aggtelek érintése nélkül. Most Aggteleknél van egy reggeltől estig működő határátkelő, melyen legfeljebb személyautókkal lehet átkelni. Most, ott is van sorompó, – kettő is. A Trizsi sorompóhoz, Aggtelek irányából nagy bátran kimerészkedett az Országos Kék-túra útvonala. A határsávot csak érintette, s már iszkolt is vissza Szuhafő felé. A határsávban masírozó Északi Zöld turista jelzés itt találkozik először az Országos Kék-kel. Ahogy találkoztak, azonnal el is váltak. A bátrabb Északi Zöld folytatta útját a határnyiladékbán. A jelzéseket erdőben haladva, fákra lehetett elhelyezni. Az aggteleki határátkelőhöz közeledve, több nyitott terepen is át kellett haladni, ahol oszlopok állításával lehetett a határkövek mentén vezető turista utat bátorítani. Bánhidi Attila szerény kérése az volt, hogy a határátkelő épületét magyar oldalról kerüljem ki. Nos: a korábbi időkben, ezen a határátkelőn nem engedtek át a kis mikrobuszokkal, mikor a Berzsevicy Gergely teljesítménytúrát szerveztük. A szocializmus idején a határátkelőkön igen sokszor elvették tőlünk azokat az apróságokat, amit Csehszlovákiában vásároltunk. A szocializmus idején, igen sokszor, megalázó módon kirámoltattak a két testvéri ország határállomásain. Most, mikor maga a határőrség parancsnoksága engedélyezi a határsáv turista úttá alakítását, akkor térjek ki a határátkelőt misztifikálva a határsávból? Természetesen, nyílegyenesen haladtam a határátkelő épülete felé a szlovák határőrök egyre növekvő érdeklődését felkeltve. A kölcsönös “dobri gyeny”-ezés után magyarra váltottunk. Hosszasan kutatták a magyar kollégákkal, hogy amit csinállok az engedélyezett-e vagy sem. Mikor kiderült, hogy az Északi Zöld a két testvéri nép megbont-hatatlan barátságát hivatott tovább mélyíteni, akkor mindkét fél határőrei további jó munkát kívánva, továbbbengedtek. Én húztam a zöld csíkot tovább a határnyiladékbán, szinte keresztül az épületen. Ha a szlovák határőr félre nem állt volna, akkor ő is zöld-fehér csíkokkal mehetett volna haza. A béke kedvéért a hántolómat elraktam. Csak a galycsipeszem volt elől, de már a szárnyak lenyesegetésére nem volt szükség.

A határátkelőtől az Északi Zöld még felkapaszkodik a határon lévő Poronya-tetőre. Kilátás nincs, de van egy betonoszlop a szlovák oldalon. A határsáv ezen részén, már megjelennek a karsztfennsík jellegzetességei, a mészkő sziklák, a különféle fenyő bokrok és dolinák. Gyönyörű a táj. Ezt a részt, biztosan érdemes bejárni.

A Poronya-tető dísz

A Kecő-patak völgyét elérve, hosszú időre, el kell hagyni a határsávot. Bánhidi Attila és társai itt is gondosan kijelölték számomra a festendő utat. Attilával két, a növényekhez értő szakember (Németh Imre és Lukács Laci) is volt. Talán ezért maradtak el a HB- (Hántolándusz Brutálikusz) hántolások.

A turista útvonal (ki)jelölés eszközeit cipeli
Victor Mónika

lyen eligazító tábla volt, de az kirohadt. Félre volt lökve. A jelzéseket itt is egyértelművé kellett tenni. A kutatóház és az Éger turisztaszálló közötti részen a kutatóháztól indulva, ligetes részen több útelágazás van. Nehezen jelezhető a további útirány. A jelzéseket itt is be kellett sűríteni, a régieket mind felújítani. A további rész, szép erdei út. Az Északi Zöld egy kis kitérőt téve, felkapaszkodik az Éger-tetőre. Eddig oda a zöld háromszög vitt fel. Mostantól az Északi Zöld sáv jelzése is felmegy a csúcsra. A turisztaszálló felé menő régi zöld jelzés át lett festve zöld kereszt jelzésre. Szép részek ezek.

A turisztaszállónál találkozik ismét az ÉZ. és a zöld kereszt. Az ÉZ. gyönyörű erdőben, majd legelőkön keresztül folytatja útját Tornakápolna felé. Ahogy az erdőből kiér, szép panoráma tárul a turista elé. Az erdő szélén, több két-háromszáz éves tölgyfával is találkozhatunk. A mezőbe négy oszlopot állítottam, a jobb tájékozódás végett.

Tornakápolna szélén, ügyetlenül volt kialakítva a régi zöld útvonala. Kissé át kellett alakítanom, hogy egyértelműbb legyen. (A régi, indokolatlanul bevezetett egy úttalan bozótosba.)

Tornakápolna

Az Aggteleki Nemzeti Park vezetősége jóvoltából, vendége lehettem az aggteleki campingnek, több mint egy héttig. Minden este megfürdöttem, villanyvilágítást vezethettem a sátramba. Nagyon kényelmes volt, bár az üdülő vendégek nem tudni miéért, az üdülőhelyekre pihenni és randalírozni mennek. A mókázás, éneklés, kiabálás tart addig, amíg ki nem fulladnak. „Végül is

A Kecő-patak medrétől kell Dél felé felkapaszkodni. A turista ösvény utat keres magának fáról-fára, míg el nem éri a Baradla-völgyön érkező régi zöld jelzést, mely Jósavfő felé vezet a turistát. A találkozási ponttól az Aggteleki campingig vissza, a régi zöldet zöld kereszt jelzésre váltottam. (A Kecő-pataktól indulva szép szál erdőben, majd karsztos ligeteken vezet az út Aggtelekre.) Jósavfő felé a régi zöld jelzést újítottam fel. Az Északi Zöld hosszasan halad a régi zöldön, egészen a Martonyi kolostorromig. Reméltem, hogy jól haladhatok rajta, nem kell hozzányúlnom, időt takaríthatok meg. Nem így történt. Valahogyan több időt vett igénybe a felújítása mint, ha újat festettem volna. Lelkes (kazincbarcikai) jelzést festők festhették, mert kellő sűrűséggel rakták a jeleket, de volt, hogy a jelzés önmagától elágazott, majd ismét önmagával találkozott. Fontos helyekről hiányzott egy-egy nyilacska.

Éppen ottlétemkor adták át a Vörös-tó újonnan épített fogadó épületét. Magából a tóból nem sokat láttam. Magasfeszültségű kábel hatalmas betonoszlopokon érkezik, majd a turisztikailag kiemelt részekben a földben megy tovább. A nemzeti park sok mindent elért már e térségben. A Béke-barlang mesterséges bejárata közelében barlangi kutatóház áll. A ház előtti mezőn volt egy fenyőfa oszlop, mely

pihenni megyünk a campingekbe, vagy mi a szösz! Aludni otthon is lehet, vagy mi a szösz! ”

Aggteleket elhagyva, új táborhely után kellett nézmem. Késő este értem fel Tornakápolnára.

Szép házak vannak Észak-Magyarországon. Ez a terasz Tornakápolnán lett megörökítve

felé kis erdősáv választott el a völgyben meghúzódó falutól.

Lementem a faluba. Szinte már rutinszerűen a polgármestert kerestem. Varga Béla a falu főterén, a legszebb házban lakik. Miskolcon keményen benne volt az üzleti életben. A zajt, a nagy forgatagot megunva, kiköltözött Tornakápolnára. A sikeres üzletembert a falu megválasztotta polgármesterének. Most a talentumait Tornakápolna hasznára fordítja. Ragaszkodik ahhoz, hogy a faluban megmaradjon a bolt. – Ez az utolsó kapocs a külvilág felé, nem szabad feladni – mondotta Tornakápolna első embere. Érdekes, hogy a hatvanszor nagyobb lélekszámú Benczúrfalván, másképp gondolták. Ott már nincs se kocsmá, se bolt. Benczúrfalván megindult az elnéptelenedés, Tornakápolnán gátolni próbálják a betelepedést! Varga Béla megengedte, hogy a falu főterén táborozzak. Kicsit meglepett a kirakati táborhely, de még ilyen élményben nem volt részem, nem ellenkeztem. Gond volt a vécézés, a fürdés, mosdás, de majd megoldom valahogy – gondoltam.

A faluban azzal dicsekedtek, hogy több, mint huszonöt éve most, idén tavasszal gyermek született. A falu állandó lakosainak létszáma húsz fő fölé emelkedett. Az új jövevény tiszteletére, a keresztelő ünnepségre, gyorsan felújították a fakazettás templom tornyát. Pár évtizeddel ezelőtt, a falut az elnéptelenedés fenyegette. Jól jött volna a vadászoknak. A nagy erdőrengetegben sok a vad. Az ötvenes években nagy barlangkutatósi láz söpört végig a vidéken. 1952-ben Jakucs László tudomá-

Hídvérgárdón sok szépet meséltek Magyarországon e legkisebb településéről és kis templomáról. A késő esti órákban a faluban nem sikerült sátorhelyet találni. Kitelepültem a falu fölötti kopasz dombtetőre. Reggel csodálatos panorámakép tárult elém. Északra a Jósipa-patak völgyén túl, erdővel fedett hegyek tengerébe veszett a tekintetem. Messze a településektől, messze a zajtól, háborítatlan, mesészerű vidék tárult elém. Itt már pihenni is lehet a magamfajta, csendre áhítozó embernek. Dél

Apáról-fióra száll a mesterség. Mályi Marcinak is jutott feladat az Északi Zöldben

nyos módszerekkel rátalált a gyönyörű vizes barlangra, a Békére. Magyar Gábor tagtársunk hősiességét folytatott a feltáró munkáknál. Aggtelek a Baradla-barlangja miatt nagy fejlődésnek indult, a környék falvai irigykedtek rá, ezért mindent megtettek, hogy ők is találjanak egy házi nagy járatrendszert. A Béke-barlang különlegesen szép, élővizes barlang. Szigorúan védett, turisták elől lezárt. Ebből a települések nem sokat profitálhatnak. Égerszög sokat segítette Balázs Dénesék Szabadság-barlang kutatási munkáit. Sokat dolgoztak a feltáráson. Sikerült is egy 3-4 kilométeres járatot kitakarítani. Sok-sok barlangász fordult meg a vidéken. És a barlangászok rátaláltak Tornakápolnára. Többen vásároltak maguknak nyaraló házat, de voltak olyanok, akik állandóra oda költöztek lakni. A falubeliek legalább a fele régi barlangász. Hamar közös ismerősöket találtunk, szinte azonnal befogadtak.

Az ÉZ-t Tornakápolnától Északra vittem keleti irányba Varbóc felé. Kaszálók, legelők vannak itt, madártávlatból látni a távoli hegyeket. Sok vadászlest építettek errefelé. Némelyik emeletes. Időközben Marci fiam is megérkezett hozzám segíteni. Egy vadászlest sem hagyott ki, mire fel nem mászott volna. Tornakápolna térségében, viszonylag jól haladtam a csodaszép tájon. Mire végeztem, – ahogy mostanában lenni szokott – újabb ötlet kerekedett. Most Varga Bélának jutott eszébe valami. A turista jelzést ne Északon, hanem

Délnek vigyem el, az útvonalba bekapcsolva a Vizes-forrást és a műemlék templomot. Ha, engednék a kérésnek, akkor ismét néhány napi munkámat lehetne törölni. Megkérdeztem a munkaadómat, Bánhidi Attilát, hogy mit szól az ötlethez. Ok, volt a válasz, vagyis Dél felé vezesse az új útvonalat. Némi töprengés után, az ÉZ-t hagytam Északon, egy újat, „tanösvény” címén, egy újabb zöld keresztet pedig vezettem Délén. A déli részen nemzeti parkos vadászlesek vannak. A vadászok leszállásai előtt kb. ötven méterre vannak a bevetők. Mesélik, hogy nem mennek véletlenül a sportvadászok, mert még reflektort is használnak. A puskák elé tévedt vadaknak nincs sok esélyük. Azután jönnek a méregzöld Pajerók... A nemzeti park által védett területen, nem szabad akármilyen autókkal furikázni. Kicsit félőn festegettem a tanösvényt, hiszen az ANP-tól nem volt rá írásbeli engedély. A polgármester megnyugtató: itt ő az írásbeli engedély...

Marci fiammal a napi műszakot letudva, délutánonként elmentem kerékpározni. Túrázni és kerékpározni, mindenkinek szeretettel ajánlom ezt a vidéket, mely az eddigi Északi Zöld útvonal legszebb része. Tornakápolnától való búcsú reggelén, Varga Béla és kedves felesége meghívott minket reggelire. A polgármestertől, útravalóra, még egy üveg igazi barack pálinkát is kaptunk. A falubeliek, nagy szeretettel búcsúztattak minket azzal, hogy visszavárnak.

Marcit hazavittem, várta őt a nyaralás, a lubickolás, sok gyerek, akivel játszadózhat. Nekem vissza kellett mennem a terepre, egyre melegebb időben. Nem maradtam segítség nélkül, mert Mónika ismét eljött néhány napra segíteni. Most egy faluval arrébb, Varbócra mentünk tábor keresni magunknak. Ismét késő, sötét este kellett sátorhelyet találnunk. Alapszabály, hogy a táborhelyet még világosban kell elfoglalni. Nekünk ez szinte sohasem sikerült. Varbócon is a falu szélé kínálkozott alkalmas helynek. Ahogy ott kerestünk, egy omladozó kúriából egy

Ritka látvány az emeletes vadászles

nyugdíjas bácsi alsó gatyában, gyanakvoan jött elénk. Kutyái ugattak. Mikor Püspöki Sándor bácsi megtudta, hogy mi milyen komoly küldetésben járjuk a vidéket, azonnal kaszát ragadott – és lekaszált nekünk néhány négyzetméternyi füves területet, még akkor a sötét éjszakában, hogy a sátrunkat jó helyre tehessek. Ő is Miskolcra költözött ki a hegyekbe, a csendes vidékre. Egyik nap, kézségesen bemutatta nekünk Varbócot. Mint szakavatott idegenvezető, sok szép parasztháznak mesélte el a történetét.

Varbóctól Perkupáig a régi zöld jelzés a két települést összekötő kicsike műúton vezetett. Bánhidi Attila otthon, az íróasztala mellett kitalálta, hogy az bizony nem jó, vigyem föl a dombtetőre, a völgyi jelzést pedig töröljem le. Keves az időm, nagyon kevés erre az ötszáz kilométeres turistaút kialakítására. Lehet, hogy ő még nem érzi, de attól az még nagyon kevés! Itt letérőlni, ott újat készíteni, rohan az idő cefetül. De már Tornakápolnát, Bórház-tetőt elhagyva látszott, hogy Attila valamire jól ráérezett, ezért nem is zsörtölődtem vele – magamban sem. A völgyi útról leradíroztuk a régi jelzést, a hegytetőre ráfestettük Perkupáig. A TV átjátszótól nyitott terepen vezettük, néhány oszlopot ki is kellett állítanunk. Egy kisebb erdőn áthaladva, ismét fennsíkon haladtunk. A kiserdő és Perkupa között, mindig adódott valami tárgy, mire festenünk lehetett. Perkupánál, közvetlenül a település előtt találtunk levezető utat a műútra, még a hazai kisebbség tanyái előtt. Perkupán felújítottuk a régi jelzéseket, kissé be is sűrítettük. A vasútállomástól tovább mentünk Bódvarákó felé. Az úton, alig találtunk egy-egy jelzést. A Martonyi kolostorrom felé való letérőt, észre sem vettem. A letérőhöz útirányt jelző táblákat helyeztünk ki, akácfa oszlopunkra szegezve.

Az útjelölő Mályi József

Perkupa

Mint már említettem, nekem nagyon tetszenek a régi magyar parasztházak. A főúttól a falu temploma felé, jó pár felújított, szép parasztház található. A homlokzati díszek, igényes tornácaik, szemet gyönyörködtetnek. Ahogyan Varbóc felől megérkeztünk Perkupa ezen mellékutcájába, a kocsimnak parkolót kerestem. Mivel néha nagy értékek is vannak benne (pl. akácfa oszlopok, útjelző táblák, ecsetek, festékes vödrök, stb.), nem merem az út szélén csak úgy őrizetlenül hagyni. A templom után a második legfontosabb közművelődési hely előtt (helyi korcsma) álltam meg, a főnökasszonytól előbb parkolóhely, majd lehetséges sátor-táborhely után érdeklődtem. Ő a sátramnak a kocsmájának teraszát ajánlotta fel! Amikor hazamennek a vendégek, akkor felállíthatom az asztalok közé a sátrammat. Még ilyen ajánlatom se volt. Amint alkalmam lesz rá, élni fogok vele. A WC használat nem gond, mert oda adja majd a kulcsot... nekem idegennek.

Sajnos az időjárás közbeszólt, néhány napra ismét hazakergetett. Legközelebb az Ipolyságba tudtam csak visszamenni. Hazafelé még megálltunk a perkupai fagyisnál (férj és feleség). Már régóta köszönőviszonyban vagyunk. Van egy szép panziójuk Varbócon. Igen csak érdeklí őket a mi munkánk.

Alaposan kikérdeztek az Északi Zöld útvonalából.

Mályi József, MKE

Túraterv

Október

1-2. Öt éves a PKE!

Részletek a szeptemberi számban

8. No megállj csak!

Less Nándor emléktúra a Bükkben

Cserépfalu – Cserépváralfa – Mangó-tető – Oszla – Ódorvár – Völgyfőbáz – Kövesdi kilátó – Bükkzsérc – Cserépfalu

Táv: 35 km, szint: 1210 m, mi.: 11 óra

Találkozó: 6.25, Volán pu.

Túrávezető: KEE, Benkó Zsolt, 30/501-4826.

Tappancsoknak:

Cserépfalu – Subajuk – Oszla – Ódorvár – Nyomó-hegy – Cserépfalu

Táv: 16 km, szint: 525 m, mi.: 8 óra

Találkozó: 6.25, Volán pu.

Túrávezető: KEE, Köves Gyula, 20/326-4943

8-9. Sziklamászó gyakorlat

Helyszín: Mátra, Csókakő

Utazás: autókkal, 8-án reggel 8-kor indulunk

Szállás: saját sátorban

Túrávezető: Polgár Lajos

Jelentkezés: PKE, Vámos László, 30/971-2146

14-16. Dél-Dunántúli Kéktúra

Ják – Döröske – Ivánc

Táv: 51 km

Szállás: Döröske, turistaház: kb. 1100 Ft/fő/nap, ágy-neműhuzatot vagy hálósákokat hozni kell!

Utazás: autókkal, indulás péntek délután 3 órakor

Jelentkezési határidő: október 1.

Túrávezető: PKE, Vámos László, 30/971-2146

23. Kerékpártúra

Ócsa – Pusztavacs (az ország közepe) – Ócsa

Táv: 70 km

Utazás: autókkal vagy vonattal

(Indul: Kőbánya-Kispest: 8:00)

Találkozó: Ócsa, református templom 9 órakor.

Felszerelés: kerékpár...

Túrávezető: Horváth Márta

Jelentkezés: PKE, Vámos László, 30/971-2146

18-22. Lengyel-Tátra

Sasok útja

Túrávezető: KEM, Farkas Zsolt, 20/324-2318

20-21. Kaptárkő túra

Bükk, Mocsolyás – Eger – Bogács (sátorozás)

Túrávezető: KEM, Radnai János, 46/317-014

29-30. „Kossuth” jelvénytulajdonos túra 2 napos túra a Zemplénben

1 nap:

Szerencs – Monok – Tállya – Mély-patak – Erdőbénye – Olaszliszka – Tolcsva (szállás Sárospatakon)

Táv: 26 km, szint: 700 m, mi.: 8 óra

2. nap:

Mikóbáza – Kecskés-oldal – Fekete-hegy – Nagy-Hallgató-nyerge – Deák-kút – Pusztadéló – Alsó-vérmány – Megyer-hegy – Tengerszem – Sárospatak vá.

Táv: 21 km, szint: 700 m, mi.: 6,5 óra

Túrávezető: Bóta Attila, KEE, 20/965-1432

November

6. Bükk túra

Bükkszentkereszt – Árpád-kert – Sály

Túrávezető: KEM, Czibula Károly

Infó: KEM, Komlósi András, 20/942-9182

12. Tappancs túra

„Szalamandra lesen”

Síkfőkút – Várkút – Vasbánya-tető – Felsőtárkány

Táv: 8 km, szint: 150 m, mi.: 4 óra

Találkozó: 8.30, Volán pu.

Túrávezető: KEE, Köves Eszter, 20/397-3377

12 vagy 13. „Budapest környékén”

Szervezés alatt!

Információ: PKE, Vámos László, 30/971-2146

20. Aggteleki karszt túra

Baradla-völgy – Tobonya-forrás – Jósavfő

Túrávezető: KEM, Répánszky Ernő, 30/392-6152

18-20. Dél-Dunántúli Kéktúra

Bozsok – Szombathely – Ják

Táv: 33 km + városnézés

Szállás: Velem vagy Szombathely – szervezés alatt

Utazás: autókkal, ind. pénteken délután 3 órakor

Jelentkezési határidő: november 4.

Információ: PKE, Vámos László, 30/971-2146

26. „Borsod szép útjain”

Ómassa – Száraz-völgy – Bánkút – Csipkés-kút – Jávorkút – Hámori tó – Lillafüred

Táv: 18 km, szint: 550 m, mi.: 6 óra

Találkozó: 7.00 MÁV pu.

Túrávezető: Bóta Attila, KEE, 20/965-1432

Egyesületi hírek

Marathoni futás (MKE, Mályi József) – Örömmel tájékoztatok arról, hogy a Magyarországi Kárpát Egyesület néhány tagja – Gáfor Béla, Gáfor Margit, Victor Mónika résztávokon, Doma György, Diószegi Áron, Péntek András és jómagam – a teljes marathoni távot, sikeresen teljesítette a 2005. október 2-i hétvégén Budapesten. Jó futás volt.

Munkatúra (MKE, Jeszenszky Géza) – Mint tudjátok, a Magyarországi Kárpát Egyesület tavaly télre Hideghegyen felállított egy egyszerű, de megbízható felvonót a déli pályán. Ezt Egyesületünk működtette, általános elismerést váltva ki. A méteres hótakaró is jól jött. A szezon végén alkalmi síoktatást is vállalt néhány tagunk, egyesületi tagjainknak kedvezményesen, így többen be is léptek hozzánk.

Idén – kísérletli jelleggel – a nagy felvonó üzemeltetését (és az egész síüzem irányítását) Egyesületünkre kívánja bízni a tulajdonos – aki egyébként kényszerűségből az egészet eladásra kínálja. Téli azonban aligha kel el, tehát ezt a szezont – beleértve a terepek előkészítését és a nagy felvonón szükséges javításokat is – Egyesületünk fogja vinni. Tagjaink számára némi kedvezményt fogunk biztosítani mind a felvonóbérllet árában, mind - az idén kulcsos házként működő Magas Taxon - a szállásdíjban.

A téli kezelőcsapat nagyjából megvan, de az előkészítő munkákhoz várjuk a tagságot, barátokat, akár már síznek, akár csak a jövőben fognak belekóstolni ebbe a remek, egészséges, minden korosztály által űzhető sportágba. A sízés különlegessége, hogy az örömet nem a győzelem, a jó helyezés vagy eredmény, az elért teljesítmény, a nehéz megpróbáltatás véghezvitele adja, hanem űzése, a havon síklás, a gyorsaság, az ügyes kanyarodás önmagában is komoly élvezet forrása. Mindenki meg tudja tanulni, pár nap alatt!

Az őszi munkákat október 15-16-án kezdjük. Mint máskor, ingyenes lesz a szállás és a koraesti vacsora. Ha sikerül a télen használt kisbuszt megkapni, akkor közösen utazunk Bp-ről - ahány hely lesz. A munka: kaszálás (géppel és kézzel), a pályák és az utak megtisztítása az örökösen újratermelődő kövektől és faágaktól, vízevezetés, hófogó palánkok összeállítása és elhelyezése, sífutó utak jelzése (ha marad rá idő). További hétvégeken is folytatjuk a munkát, de ez a hétfő lesz a nagy, közös munkatúra.

Kérem, hogy jelentkeztek, s a további tudnivalókat továbbítom a résztvevőknek. Reméljük, hogy további csapadék idén már csak hó formájában érkezik, de csak decemberben.

Ez az értesítés szabadon terjeszthető, minél többen jönnek, annál jobb lesz idén a hideghegyi sízés. (És utána a magashegyi sízés is.)

Ahogy a cserkészek köszönnek: Jó Munkát! Ahogy a sízők: Jó Havat! (télien)

Az őszi teendők listája

Már most lehet gondolkodni, ki mit tud, illetve ki mit szeret, ezek közül a leginkább:

- kaszálás géppel, vagy kézikaszával (északi pályákon).
- láncfűrészrel ágak vágása.
- sziklák, kövek görgetése a síúton.
- vízevezetéshez árok ásása, tisztítása.
- nagy felvonón karbantartás, műanyag borítás javítása, vonszolók szerelése.
- lécek összeszegezésével hófogó palánkok készítése (Taxon).
- déli felvonó visszaeresztő kötélénél talajmunka.
- turistaház előtti ciszterna szigetelése.
- autószerelés (Taxon egy busz, Hideghegyen a Ratrač gépészeti ellenőrzése).

Mindenki hozzon magával munkakesztyűt (kaszáláshoz, pályatisztításhoz elengedhetetlen)! Gallyazáshoz néhány ollóra, továbbá néhány csákányra és láncfűrészre is szükségünk lesz.

Hosszú hétvége a Kis-Fátrában

Terveim szerint az idei szabadságom a Fogarasi havasokban kellett volna töltenem, de az információáramlás hiányossága és idő szűke megakadályozott ebben. A Kis-Fátrát már régebb óta tervezgettem, mint lehetséges túracélt, és bevallom jól döntöttem mikor hajnal 3 órakor kibotorkáltam a vak sötétben a Marcaltói vasútállomásra.

Sztrecsnói vár őrökdi, a Vág felett

Átszállás Csornán majd Rajkán, s már a Pozsony felé robogó személyvonaton élesíthetem szlovák nyelvtudásom, a korrupciót – mint szolgáltatást nyújtó szlovák kalauzzal szemben. . .

Szóval megalkudott velem a jegyen, ismét jól döntöttem, több maradt sörré! A Pozsonyi főpályaudvaron jegyet váltottam Sztrecsnóra és elvegyültem a gyorsvonat utasainak forgatagában (péntek volt). A delet harangozták mikor Sztrecsnón kiszálltam a vonatból és a Vág folyó felett ívelő gyaloghídon át megközelítettem a Sztrecsnói várat. A várat jó szinten konzerválta a szlovák műemlék felügyelőség és 10 SK ellenében látogatható egyénileg, illetve szlovák nyelvű idegenvezetővel. Én nem vettem igénybe az idegenvezetést, mivel itthon elolvastam az idevonatkozó „szakirodalmat”.

Visszatérve a folyó túl partjára a Várvölgyön keresztül 45 perc alatt az Óvárhoz érkeztem. A panoráma a Vág kanyarulatában csodálatos, a falak alatt tátongó mélység „szédítő” és életveszélyes. A Kis-Fátra keleti gerince az Óvártól indul. Meredek kapaszkodóval, igazi sasbércen araszoltam fel a chata pod Suchy menedékházhoz. Az út Óvártól eddig 2 óra volt. A menedékházban 150 SK-ért szállást foglaltam és élveztem a csodálatos tájat, remek hegyi levegőt.

Sztrecsnói vár története:

A Vág fölé emelkedő sziklaszirtet koronázza Sztrecsnó vára. A megmászhatatlan magaslat biztonságos védelmét már az őskor embere is kihasználta, melyről az itt talált leletek tanúskodnak. Haláláig Csák Máté volt ura a várnak. Ezután Sztrecsnó az uralkodó kezébe került, aki a beszercei ispánság felügyelete alá helyezte. A XV. század első felében, Zsigmond király idején ez a vár is királynéi birtok lett. 1512-ben a Szapolyai családhoz hű Kosztka Miklós szerezte meg. Az ő 1560-ban bekövetkezett halála után Dersffyék örökölték Sztrecsnót. Különösebb katonai szerepe nem volt a történelemben, mivel a nagyobb harcok színterétől távol esett. 1698-ban az osztrák haditanács parancsára felrobbantották, azóta rom. A Trianoni békediktátum folytán Csehszlovákiához került, majd a második világháború okozott jelentős károkat a még megmaradt falakban. Azóta részlegesen helyreállították, a belsővárban múzeumot rendeztek be. A várból szép kilátás nyílik a Vág folyóra és Zsolna irányába.

Óvár története:

A Sztrecsnói várral átellenben a Vág túlsó partján, egy meredek szirten állnak Óvár kicsiny erősségének romjai. A romokat szép lassan eltakarják a fák és bokrok, de aki felkaszakodik a Vár-völgyön keresztül a romokhoz nagyszerű panorámában lesz része. A vár feladata a Vág folyón közlekedő hajók ellenőrzése volt. Óvárt a XII. században építették, valószínűleg a Zólyomiak. A vár eredetileg egy toronyból és a hozzákapcsolódó palotából állhatott. Ez a vár is Csák Máté birtoka volt, majd a nagyról halála után a királyra szállt. Több zálogbirtokost követően végül a Pongrácz családé lett. Óvár a XVII. században már rom, majd az osztrák haditanács rendelete végleg megpecsételte sorsát. Azóta pusztuló rom. Megtekintése nagy figyelmet igényel, mivel a meredek sziklafalakon álló várból könnyen lezuhanhatunk.

Másnap 6 órakor indultam a keleti gerinc bejárására, ami nem kis távolságot és szintkülönbséget jelentett. A Fehér köveket megmászva, kb. 3 órás kapaszkodó és „hullámvasutazás” után értem a Kis-Kriván (Maly Kriván) csúcsára, amely 1670 m magas.

A kilátás korlátlan. Ellátni innen a nyugati gerinc felé, a Nagy-Fátra irányába és a hátralévő utat is sikerült szemre vételeznem. Úgy 1,5 óra alatt értem a Nagy-Kriván (Velky Kriván) 1709 méteres csúcspiramisára. Itt már találkoztam a Vrata völgyből ülőlifttel felkapaszkodó tömeggel.

Gyors élelem „bevétel” után folytattam a túrát a Chleb (1645 m) – Stoh (1607 m) gerincen. Végig pompás a kilátással a Vág völgyére és a Liptói havasokra. Dél körül megeredt az eső és úgy esett mind, ha fizetnének neki érte... A felszerelésem vizsgázott. Jelesre!

A törpefenyők gyökereit kerülgetve és az előttem „körömcipőben” haladó hölgy mozdulatainak csodálása közben jól fenékre ültem. Úgy kellek ez nekem, mint ablakos tótnak a hanyatt esés! Nyakig sáros lettem. Az idő nem javult így kihagytam a Nagy Rozsutec (Velky Rozsutec) láncos útját. Beereszkedtem Biela patak völgyébe és az osztrák Alpokban tapasztalt tisztaságú és szépségű Biela faluba érkeztem délután 5 óra körül. Autóbusz nincs, ne is keressem variáció után irány Zázrivá.

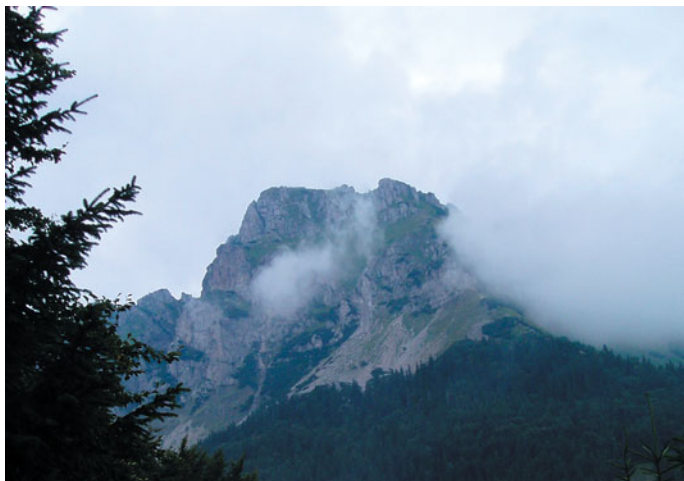
Sztrečnoí vár

Útban a Kis-Krivánra

Fehérkő sziklái és a Suchy csúcs

Felszálló pára és a Nagy-Rozsutec

Kilátás a Vág völgyére

Az eső újra eleredt Zázriván szállást nem találván, (pedig van) a 21.30 órakor induló autóbusszal Párnicáig utaztam és az Árva völgyében közlekedő vonatot elérve, éjjélkor már Zsolna állomás lumpenproletárjainak és homoszexuális közönségének élvezhettem megtisztelő érdeklődését. Vasárnap 03.30 órakor a Báthory expresszsel elindultam haza felé és 10.00 órakor már a melegvíz áldásos örömeit élvezhettem...

A túraprogram dióhélyban:

1 nap:

Sztrecsnó – Sztrecsnói vár – Óvár – chata pod Suchy: 4 óra,

2 nap:

chata pod Suchy – Suchy – Biela skala – Maly Kriván (1670 m) – Velky Kriván (1709 m) – Chleb – Stoh – sedlo Medziholie (1185 m) – Biela (700 m) – Zázrivá (600 m):12 óra,

3 nap: utazás haza.

Kép és szöveg: **Orbán Imre, MKE**

Gomba lesen

A tudományos meghatározás és ismeretterjesztés helyett, a puszta látvány kedvéért mutatom a turistautak mentén észrevett gombákat.

Az idei őszi időjárása kedvezett a gombafélék növekedésének, ehető és mérges változatokból rengeteg volt a Bükkben. Észrevételük különös hangulatot adott a kirándulásoknak, hiszen a fürkésző tekintetek pártázták a környezetet és a túratársak hangos felkiáltással nyugtázták „ott is van egy!”

A látottakhoz csak annyi megjegyzésem van, hogy mindent a szemnek és semmit a kéznek, hiszen az ismeretlen gombák összegyűjtése és elfogyasztása akár az utolsó étkezés is lehet. A képeken láthatók esetében biztosan!

Nagy Péter, KEE

